

Sprawozdanie Zarządu Fundacji Niepodległości z działalności za rok 2023

Fundacja Niepodległości
ul. Bohaterów Monte Cassino 53
20-705 Lublin
biuro@fundacja-niepodleglosci.pl
data wpisu do KRS: 23.04.2004
numer KRS 0000204584
REGON: 432708428
Zarząd Fundacji na dzień 31.12.2022:
Przemysław Jacek Omieczynski – Prezes Zarządu
Krzysztof Bielak - Członek Zarządu
Jacek Robert Bury - Członek Zarządu
Janusz Maciej Szymczak – Członek Zarządu

Biuro Fundacji Niepodległości – równocześnie adres korespondencyjny:
ul. Skromna 5; 20-074 Lublin.

Rok 2023 w działalności Fundacji to kolejny rok realizacji i rozwijania jej misji na różnych polach związanych generalnie z pamięcią historyczną, kształtowaniem postaw patriotycznych, a w szczególności proobronnych.

Nasze zawołanie „pamięć buduje tożsamość” realizowane było w różnych formach i na różnych polach (co opisujemy poniżej). Jak zawsze mieliśmy przede oczyma przede wszystkim młode pokolenia, zaś w tym roku z racji na sytuację wojenną w naszym regionie – części Europy - nadal zacieśniana była oraz pogłębiana wszechstronna współpraca z WP, zwłaszcza formacjami i jednostkami stacjonującymi i tworzonymi na Lubelszczyźnie.

Eskałowanie konfliktu ze strony moskali powodujące m.in. tragedię humanitarną na Ukrainie i wśród Ukraińców (uchodźców) wywołuje naturalny odruch serca wzmoczenia zaangażowania w działania pomocowe i na tym polu. Dążyliśmy również do utrzymania (we w miarę podobnym) zakresie działań z poprzednich okresów, które Fundacja od lat prowadzi na Ukrainie.

(Nadal – od momentu tzw. pełnoskalowej napaści moskalskiej na Ukrainę - przy wejściu głównym do budynku w którym mieści się FN obok łopoczących – na stałe – naszych flag narodowych powiewają sino-żółte barwy ukraińskie).

Aktywność co do działań merytorycznych
objęła tradycyjne pola i obszar naszego zaangażowania.

1. Fundacja prowadziła następujące działania:

- a) **Pomoc dla walczącej Ukrainy.** Wyżej wspomniane wsparcie z Polski regularnie osobiście dostarczał na miejsce - terytorium Ukrainy członek zarządu Jacek Bury. Dzięki jego działaniom wsparcie uzyskał m.in. klasztor Zgromadzenia Sióstr Niepokalanego Poczęcia NMP w Jazłowcu, który przyjął

rolę ośrodka schronienia dla matek z małymi dziećmi wewnątrznie przesiedlonych (ze wschodniej Ukrainy). To tymczasowy dom dla tych mam i ich dzieci, którym udało się uciec ze strefy bezpośrednich działań wojennych. Wsparcie to uległo specjalizacji i objęła nie tylko dary, pomoc materialną dla ludności cywilnej, ale i doposażanie walczących heroicznie z moskalską agresją żołnierzy ZSU. Wychodziliśmy również – w miarę skromnych możliwości – z pomocą w sytuacji klęski humanitarnej zwłaszcza w okresie zimowym (ogrzewacze, kuchenki, ciepłe ubrania, oświetlenie akumulatorowe). Przedstawiciele FN również w tzw. środowisku oraz przestrzeni medialnej stale mobilizowali, wzywali do wzmożonej solidarności z napadniętymi w okrutny sposób i ze złamaniem wszelkich norm prawa międzynarodowego naszym najbliższym sąsiadem - m.in.:

<https://www.fundacja-niepodleglosci.pl/9-dzialalno/aktualnoci/2684-apel-o-wsparcie-gen-marko-bezruczko-obronca-lubelszczyzny-wczoraj-i-dzis>

<https://www.fundacja-niepodleglosci.pl/9-dzialalno/aktualnoci/2723-podarujmy-usmiech-dzieciom-na-ukrainie>

- b) Wolontariusze zorganizowani przez jak zawsze niezawodnego Jacka Burego – członka zarządu FN - z Lubelskiego Środowiska Żołnierzy 27 Wołyńskiej Dywizji Piechoty AK oraz Ochotniczych Hufców Pracy kontynuowali prowadzone od kilkunastu lat porządkowanie cmentarzy na dawnych kresach wschodnich RP – głównie Wołyn i Podole. Z racji na wojnę na Ukrainie były to głównie osoby dorosłe. Zadbano o miejsca wiecznego spoczynku m.in. w Ostrówkach, Rymaczach, Zasmykach, Porycku/Pawliwce oraz miejsca pamięci w takich miejscowościach jak Kolonia Niebrzydów, Wierzbiczno, Radowicze. 28 sierpnia – 3 września miała miejsce RELOKACJA 2023. Tym razem poczynając od Podola: Taurowie, Kozłowie, Chodaczki Wielkie, Horodyszczu i Berezowicy Małej; przenieśli się na Wołyn (m.in. Ostrówki). Te miejsca ze względu na pandemię, a potem wojnę nie były odwiedzane przez polskie grupy przez ostatnie trzy lata... Tyle wystarczy by cmentarz zamieniał się powoli w zagajnik. Na szczęście w wielu miejscach prace porządkowe wykonywali zaprzyjaźnieni Ukraińcy lub Polacy zrzeszeni w kresowych organizacjach polonijnych.

Działania te w dużej mierze prowadzone są wspólnie z konsulem RP w Łucku.

11 lipca w rocznicę Rzezi Wołyńskiej nasz przedstawiciel (Jacek) uczestniczył w Łucku we Mszy św. odprawionej z tej okazji w tamtejszej katedrze rzymskokatolickiej z udziałem Prezydentów Polski Andrzeja Dudy i Ukrainy Wołodomyra Zeleńskiego.

- c) W 2023 roku Fundacja Niepodległości realizowała **podjęte jedenaście lat temu działania konserwatorskie na Ukrainie**, prowadzone w ramach szeroko rozumianej akcji przywracania pamięci o polskiej obecności na tym terenie. W tym roku **kontynuowaliśmy działania w ramach projektu obejmujących konserwację polichromii w kościele parafialnym pod wezw. Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny, Św. Krzyża i Św. Bartłomieja w Drohobyczu**. Był to

czwarty etap prac. Celem podjętych działań była konserwacja zachowanych fragmentarycznie malowideł w kaplicy północnej (n/z) oraz ich kolorystyczne scalenie w ramach przestrzeni tejże kaplicy. Prace poprzedzone zostały wykonaniem konserwacji technicznej przeprowadzonej na zlecenie Fundacji Niepodległości w latach 2021-2022, z wykorzystaniem wcześniejszych opracowań badawczych. Działania wykonane w 2023 r. zamykają proces kompleksowej, trwającej trzy lata, konserwacji wystroju malarskiego kaplicy, a ich efektem jest przywrócenie pierwotnego wyglądu kaplicy północnej. Uzyskany rezultat został wysoko oceniony nie tylko przez miejscową społeczność, lecz także przez specjalistów Narodowego Instytutu Polskiego Dziedzictwa Kulturowego za Granicą POLONIKA.

Prace wykonane zostały zgodnie z przyjętym programem określonym w dokumentacjach konserwatorskich, w ramach Programu MKiDN: Dziedzictwo kulturowe - Ochrona dziedzictwa kulturowego za granicą. Działania dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z Funduszu Promocji Kultury – państwowego funduszu celowego”.

- d) 18 maja w Lublinie, w **79. rocznicę Bitwy pod Monte Cassino pod pomnikiem Bohaterom Monte Cassino w Lublinie** zorganizowaliśmy uroczystość z ceremoniałem wojskowym (który zabezpieczała w imieniu Garnizonu Lublin 19. Lubelska Brygada Zmechanizowana im. gen. dyw. Franciszka Kleeberga). Obok posterunku honorowego wystawionego przez WP – żołnierzy z 2 Lubelskiej Brygady Obrony Terytorialnej - stanęli rekonstruktorzy Grupy Edukacji Historycznej w historycznych mundurach i z uzbrojeniem żołnierzy 2 Korpusu Polskiego, walczącego pod Monte Cassino pod dowództwem gen. Władysława Andersa.

Obchody ubogaciły również oryginalne pojazdy bojowe z Muzeum Polskich Sił Zbrojnych w Lublinie. Eksponowano z okresu II wojny światowej pojazdy Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie - przede wszystkim służące w 2. Korpusie Polskim gen. Wł. Andersa oraz 1. Dywizji Pancerniej gen. St. Maczka. Były to m.in. samochód Willys Ford GPW „Jeep”. (*w barwach 15 kompani warsztatowo-remontowej 5 Kresowej Dywizji Piechoty*), Daimler „Dingo” – opancerzony wóz zwiadowczy z Dowództwa 2 Korpusu Polskiego oznaczony na pancerzu napisem „NADZIEJA”(z 6. Pułku Pancernego „Dzieci Lwowskich” 2. Warszawskiej Brygady Pancerniej).

Uroczystość pod pomnikiem, który stanął staraniem FN, poprzedziła Msza św. odprawiona w intencji Ojczyzny i żołnierzy 2. Korpusu Polskiego, w kościele pw. Niepokalanego Serca Maryi i św. Franciszka. Tam też miał miejsce okolicznościowy koncert pieśni wojskowych i patriotycznych w wykonaniu Chóru Dziecięcego "Żołnierze Września 1939 Garnizonu Dęblin".

- e) 8-9 lipca **IX Święto Strzelca Konnego w Hrubieszowie i Łotoszynach**. Fundacja Niepodległości aktywnie wspiera organizację wydarzenia, jako niezwykle atrakcyjną formę budowania pamięci historycznej. Poprzez

odtworzenie Święta Pułkowego, wydarzenie upamiętniło słynną jednostkę, która przybyła do Polski z „Błękitną Armią” gen. Józefa Hallera.

Wydarzenie obejmowało dwudniowe odtworzenie tradycyjnego Święta Pułkowego 2 Pułku Strzelców Konnych wraz z towarzyszącymi mu festynami i pokazami sprawności kawaleryjskiej z udziałem zawodników z różnych stron Polski, rozgrywanymi w odniesieniu do regulaminu Mistrzostw Konnych Wojska Polskiego „Militari” z lat II RP.

W tym roku przebiegało ono według wyjątkowego scenariusza, ponieważ w sobotę 8 lipca 2023 r. elementom tradycyjnego Święta Pułkowego towarzyszyła przysięga nowych żołnierzy Dobrowolnej Zasadniczej Służby Wojskowej w 2. Hrubieszowskim Pułku Rozpoznawczym.

Jej ceremoniał został połączony z uroczystym Apelem Pamięci oraz złożeniem kwiatów i zapaleniem zniczy pod obeliskiem na terenie jednostki – upamiętniającym 2. Pułk Strzelców Konnych. Wieczorem tego dnia na terenach kolonii Łotoszyny (obrzeża Hrubieszowa) miał miejsce festyn muzyczny „Lata dwudzieste, lata trzydzieste”, zorganizowany dla mieszkańców wraz z Gminą Hrubieszów. W kawaleryjskim i tanecznym repertuarze z epoki wystąpili „Orkiestra Reprezentacyjna Oddziału Kawalerii Ochotniczej w barwach 20. Pułku Ułanów imienia Króla Jana III Sobieskiego” z Wierzawic k/Leżajska oraz Zespół Wokalny „Hubal” z Hrubieszowa. W niedzielę 9 lipca 2023 r. od rana odbywały się pokazy kawaleryjskie oraz festyn patriotyczny z prezentacją nowoczesnych jednostek Sił Zbrojnych RP wraz z ich sprzętem. Wśród sprzętu bojowego Sił Zbrojnych RP zaprezentowano: czołg Leopard 2A5 (1WBPanc), transporter opancerzony Rosomak (19LBZ), samobieżny moździerz 120 mm RAK (21BSP), Samobieżny Przeciwlotniczy Zestaw Raketowy Poprad (18PPlot), czy wreszcie szybkie patrolowe pojazdy terenowe Żmija (2HPR). Sprzętowi towarzyszyły stanowiska informacyjne jednostek. Rozegrano tradycyjnie konkurs skoków przez przeszkody oraz konkursy w władaniu lancą i szablą, konno.

- f) Od października do praktycznie końca roku zrealizowaliśmy projekt **„Historyczne Lekcje Patriotyczne <<Spotkania z Misiem Wojtkiem>>”**.

Był cykl 24 tzw. żywych lekcji historii (po 2 godz. lekcyjne) dla uczniów szkół podstawowych w 2 modułach: klas I-III (nauczanie początkowe) oraz IV – VIII z Lubelszczyzny. Łącznie było to **ponad 480 uczniów z kilkunastu miejscowości woj. lubelskiego**.

Zajęcia odbywały się w Muzeum Polskich Sił Zbrojnych (na Zach.) w Lublinie, w hali ekspozycyjno-dydaktycznej wśród oryginalnych eksponatów – m.in. pojazdów bojowych – z epoki. Zajęcia poprowadził fachowy zespół członków Grupy Edukacji Historycznej Fundacji Niepodległości w oparciu o metodyczny ich scenariusz. W lekcjach brał udział również Miś Wojtek żołnierz – w stopniu kaprała – nieodłącznie związany z losami żołnierzy II Korpusu Polskiego gen. Andersa wzbudzając wręcz aplauz wśród uczniów. Występujący w profesjonalnym stroju teatralnym – czyli po prostu futrze – miś rozbawiał,

przytulał, ale i edukował dopełniając w plastyczny sposób narrację. Oczywiście był też „fotomodelem” do indywidualnych i klasowych zdjęć pamiątkowych.

Lekcjom towarzyszyła – to drugi istotny element projektu - publikacja o tej samej nazwie „*Historyczne Lekcje Patriotyczne <<Spotkania z Misiem Wojtkiem>>*”. Wydawnictwo zawiera m.in. graficzne biogramy bohaterów tamtych czasów - żołnierzy Polskiej Armii na Wschodzie, ale i elementy edukacji poprzez rozrywkę dla młodego pokolenia. **Publikacja trafiła do ponad 100 szkół podstawowych Lubelszczyzny**, aby choć w ten sposób umożliwić zapoznanie się z omawianym dziedzictwem historycznym uczniom, którzy nie mogli wziąć udziału bezpośrednio w naszych lekcjach.

Projekt podniósł w atrakcyjny i przystępny dla młodego pokolenia sposób wiedzę o historii i bohaterach Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie - tzw. Żołnierzach Tułaczach przyczyniając się do rozwoju świadomości narodowej i podtrzymania tradycji patriotycznych.

Jego przeprowadzeni było możliwe dzięki pozyskaniu dofinansowaniu z Ministerstwa Edukacji i Nauki w ramach Programu Wsparcia Edukacji.

- g) Realizowaliśmy projekt **„Badania i upowszechnienie nowatorskich dokonań gospodarczych i społecznych Spółki Gazolina w II RP”**. Jednym z jego elementów była Konferencja naukowa **„Wspólna praca, wspólny plan – sukces spółki paliwowej Gazolina w II RP”**, organizowana wraz z Instytutem Historii KUL. Przeprowadziliśmy ją w Centrum Transferu Wiedzy KUL JPPII, w dniach 9-10 X, zaś wydarzenie odbyło się pod Patronatem Honorowym Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Andrzeja Dudy.

Dwudniowa konferencja była okazją do zaprezentowania efektów prac prowadzonych w ramach projektu przez Prof. Tomasza Nowickiego i Piotra Rachwałę, pracowników naukowo-badawczych Instytutu Historii na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim Jana Pawła II oraz do zestawienia owoców ich badań ze stanem wiedzy o pionierach polskiego gazownictwa.

Konferencji towarzyszyły dwa wydawnictwa:

„Wspólna praca, wspólny plan – raport w dwudziestopięciolecie S.A. Gazolina 1912-1937” oraz „Wspólna praca, wspólny plan – życie i dzieło mądrego człowieka”. Więcej o nich poniżej w pkt. 7 niniejszego sprawozdania (o działalności wydawniczej).

Projekt był dofinansowany przez Ministra Nauki i Edukacji w ramach programu Nauka dla Społeczeństwa.

- h) Rekonstruktorzy z Grupy Edukacji Historycznej oraz oryginalne pojazdy bojowe z okresu II wojny światowej stanowiące eksponaty fundacyjnego Muzeum Polskich Sił Zbrojnych uświetniali wiele rocznic, wydarzeń i uroczystości patriotycznych, w tym te najważniejsze święta narodowe jak 3 V, 15 VIII i 11 XI – zarówno w Lublinie, jak i poza nim. (Szerzej na ten temat w poniższych punktach niniejszego sprawozdania).

2. Fundacja współorganizowała, bądź uczestniczyła w komitetach uroczystości szeregu rocznic i wydarzeń o charakterze patriotycznym:
- a) 21 i 22 stycznia uczciliśmy 160 rocznicę wybuchu Powstania Styczniowego. Poza tradycyjnymi obchodami w Lublinie – m.in. na nekropolii przy Lipowej wzięliśmy udział w obchodach w Nowym Stawie pod Lublinem, które poprzedziła uroczysta Msza św. w Nasutowie (w k-le pw. NMP Królowej Polski). Znajdują się tam mogiły uczestników bitwy z moskalami powstańczego V Oddziału Wojsk Narodowych Woj. Lubelskiego Kajetana Cieszkowskiego „Ćwieka”.
Przedstawiciele Fundacji tradycyjnie zapalili naszym bohaterskim przodkom tego zrywu niepodległościowego – kolejnej insurekcji narodowej - białe i czerwone znicze w wielu miejscach. Były to m.in. cmentarz w Szczebrzeszynie, Zwierzyniec, Wzgórza Polak - miejsca bitwy pod Panasówką, w Lublinie Krzyż Powstańczy na ul. Biernackiego (Kościół Karmelitów przy szpitalu Jana Bożego) oraz Grobowiec straconych Powstańców Styczniowych na cmentarzu przy ul. Lipowej, a także w Nowym Stawie (ówczesnych Brzezinach).
- b) 10 lutego pod pomnikiem Matki Sybiraczki na placu dzieci z Pahiatus miały miejsce lubelskie uroczystości upamiętniające 83. rocznicę masowych deportacji Polaków na Sybir. Poprzedziła je Msza św. w intencji Polaków zmarłych i pomordowanych na zesłaniu sprawowana w k-le Wniebowzięcia NMP Zwycięskiej, tzw. pobrygidkowski. (Głównym organizatorem było zaprzyjaźnione XXVII Liceum Ogólnokształcące im. Zesłańców Sybiru w Lublinie).
- c) 1 marca obchodziliśmy Dzień Pamięci Niezłomnych Żołnierzy Wyklętych. Program Lubelskich uroczystości objął tradycyjnie jak co roku wiele z szeregu miejsc upamiętniających na terenie miasta walkę i kaźń Niezłomnych Żołnierzy Wyklętych, a jego zwieńczeniem była Msza św. w k-le pw. Św. Michała Archanioła oraz uroczysty Apel Pamięci w znajdującym się przy nim martyrologium upamiętniające walkę narodu polskiego z oboma totalitaryzmami XX w.
W tym dniu nasz przedstawiciel wziął również udział w doniosłym wydarzeniu w Świdniku. Pod Pomnikiem sierż. Józefa Franczaka ps. LALUŚ wmurowano kapsułę z ziemią z 76. Miejsc Walki i Męczeństwa Polskich Patriotów.
- d) 2 kwietnia w kolejną rocznicę odejścia do Domu Ojca św. Jana Pawła II m.in. zapalaliśmy świece w oknach o godz. 9:37 PM
- e) 16 kwietnia wzięliśmy udział w obchodach 13. Rocznicy Tragedii Smoleńskiej – uczczeniu jej ofiar. Przesunięcie daty dziennej uroczystości wynikało z faktu, że 10 IV w tym roku przypadał drugi dzień świąt Wielkanocnych.
W L-nie miały one miejsce na Placu Litewskim poprzedzone Mszą św. w k-le pw MB Królowej Polski.
- f) 22 kwietnia mieliśmy przyjemności zaszczyt współuczestniczyć w **X jubileuszowej edycji Rajdu im. mjr. cc. ZAPORY**. Tym razem trasa sobotniego

Rajdu wiodła tradycyjnie z Bełżyc do Wałów Kępskich (w gminie Borzechów). Dzięki wysiłkowi Komendanta Rajdu Rafała Dobrowolskiego oraz rekonstruktorom historycznym gł. z Bełżyc Rajd jak zawsze był profesjonalnie zorganizowany i pozostaje największym wydarzeniem upamiętniającym „Zaporę”. W tym roku szczególny był start Rajdu, wymarsz jak zawsze z Rynku w Bełżycach ponieważ władze miasta wyznaczyły działkę, lokalizację przy nim na pomnik naszego bohatera. W niedzielę po Mszy św. zgromadzeni na niej przeszli w to miejsce i wspólnie odśpiewaliśmy – przy akompaniamencie Orkiestry Dętej z Niedrzwicy Kościelnej - Marsz Zaporczyków.

Poza stałymi elementami każdego Rajdu – włącznie z niedzielnymi uroczystościami zapoczątkowanymi jak zawsze Mszą św. – w tym roku szczególnie wspominaliśmy związanych od zawsze z Rajdem śp. „Kowboja” oraz prałata ks. Czesława Przecha. Okazją do ponownego wspomnienia Zbigniewa Matysiaka była pięknie wydana książka „KOWBOJ. Jak nigdy się nie poddać” aut. Rafała Dobrowolskiego. Zaś ks. Prałat, którego można określić kapłanem Rajdu odszedł do Domu Pana w ubr. (już po 9. Edycji Rajdu).

- g) Wzięliśmy udział w uroczystościach uchwalenia Konstytucji 3 Maja w Lublinie; to wielkie polskie święto ubogaciła wystawa sprzętu bojowego z Muzeum Polskich Sił Zbrojnych wraz z obsługą Grupy Edukacji Historycznej w centrum miasta (opodal Placu Litewskiego) w ramach tzw. pikniku patriotycznego.
- h) 1 lipca w 454. rocznicę zawarcia Unii Lubelskiej uczciliśmy pamięć tego fundamentalnego aktu Rzeczypospolitej Obojga Narodów („jak równi z równymi – jak wolni z wolnymi”) pod Pomnikiem Unii Lubelskiej na Placu Litewskim.
- i) 11 lipca miały miejsce lubelskie uroczystości upamiętnienia ofiar Rzezi Wołyńskiej pod pomnikiem na Skwerze Ofiar Wołynia (przy ul. Głębokiej), który powstał m.in. staraniem naszej Fundacji. Poprzedziła je jak zawsze Msza św. za pomordowanych na Wołyniu i Kresach Południowo - Wschodnich w lubelskim kościele garnizonowym PW. Niepokalanego Poczęcia NMP.
- i) 1 sierpnia tradycyjnie o 5 PM upamiętniliśmy Godziny W - rocznicę wybuchu Powstania Warszawskiego – oddając cześć Bohaterom Powstania walczącym na barykadach oraz nie mniej dzielnej ludności stolicy. W Lublinie uczyniliśmy to pod pomnikiem żołnierzy WP na Placu Litewskim zapalając białe i czerwone znicze.
- j) 15 sierpnia w rocznicę Victorii Warszawskiej - Święto Wojska Polskiego, a także dzień święta Kościelnego (w Kościele katolickim obrządku rzymskiego – tzw. łaciński) Wniebowzięcie Najświętszej Maryi Panny oraz ludowego (związanego z pobożnością ludową) Matki Bożej Zielnej – powiązane ze zbiorami (nota bene na wschodzie np. Ukrainie w Kościołach chrześcijańskich trwa ono trzy dni) po Mszy Św. oddaliśmy cześć obrońcom naszych granic. Po oficjalnych uroczystościach podczas prezentacji mieszkańcom i odwiedzającym L-n turystom sprzętu wojskowego na Błoniach pod Zamkiem Lubelskim (Muzeum Narodowe w Lublinie) na zaproszenie WP wzięła w niej udział nasi rekonstruktorzy z Grupy Edukacji

Historycznej. Zaprezentowali oni oryginalne pojazdy bojowe i wyposażenie z okresu II wojny światowej – II Korpusu Polskiego gen. Andersa i 1 Dywizji Pancerniej gen. Maczka (stanowiące eksponaty naszego Muzeum Polskich Sił Zbrojnych).

- k) 21 października (tradycyjnie w 3 sobotę tego m-ca) wzięliśmy udział w VIII MARSZU SZLAKIEM JÓZEFA FRAN CZAKA PS. „LALUŚ”. Jak co rok - odwiedziliśmy miejsca związane z walką i tragiczną śmiercią, zamordowaniem przez komunistów Ostatniego Żołnierza Niezłomnego, ale i pobliskie związane z martyrologią narodu polskiego podczas II wojny światowej. W tym roku miał on szczególny charakter z racji na **60 rocznicę zamordowania ostatniego Niezłomnego Żołnierza Wyklętego**. Nawet data tegorocznego Marszu pokryła się z dzienną datą zabicia LALUSIA. Na zakończenie po tradycyjnych flaczkach piaseckich nastąpił czas na podziękowania i wyróżnienie, które w tym roku dotyczyły i przedstawiciela FN (uczestnika Rajdów Jana Fedirko). Więcej o tym poniżej w pkt. 9 niniejszego sprawozdania.

Głównym organizatorem wydarzenia było Stowarzyszenie Marsz Szlakiem Józefa Franczaka ps. „Laluś” oraz Rodzina Franczaków – Marka, syna „Lalusia”.

- l) 25 listopada w kolejną rocznicę Wielkiego Głodu I poł. lat 30. XX w. na Ukrainie jak co roku spotkaliśmy się w Lublinie wraz z ukraińskimi przyjaciółmi z Towarzystwa Ukraińskiego na wspólnej modlitwie pod Pomnikiem Wielkiego Głodu (obelisk w kształcie wielce wymownego bochna chleba) obok ronda Metropolity P. Mohyły opodal Masztu Niepodległości. Tradycyjnie zapaliliśmy białe i czerwone znicze.

3. Fundacja objęła patronatem (w tym honorowym) konkursy i inne wydarzenia dotyczące historii:

- a) 1 marca Szkoła Podstawowa im. Jana III Sobieskiego w Zbiersku już po raz siódmy zorganizowała **Przeгляд Twórczości o tematyce związanej z II wojną światową poświęcony w szczególności Żołnierzom Niezłomnym „KTO DZIŚ UPOMNI SIĘ O PAMIĘĆ...”**. Wydarzenie adresowane było do uczniów powiatu kaliskiego (ziemskiego) i miasta Kalisza, który słowem i piosenką oddali hołd żołnierzom drugiej konspiracji. Przeгляд zakończył występ chóru szkolnego pod kierunkiem p. E. Siękowskiej. FN jako patron wydarzenia ufundował nagrody dla laureatów i wyróżnionych.
- b) 12 maja odbyła się uroczysta gala **X jubileuszowego ogólnopolskiego konkurs o ks. Stanisławie Konarskim „KSIĄDZ STANISŁAW KONARSKI – NASZ WSPÓŁCZESNY”**. Konkurs mający na celu upowszechnianie wiedzy o dokonaniach ks. Stanisława Konarskiego poprzez kształtowanie postaw i promowanie wartości, którym był wierny Wybitny Pijar odbył się w kategoriach prac literackie oraz prezentacje multimedialne.

Od początku organizują go wspólnie Szkoła Podstawowa nr 1 im. ks. Stanisława Konarskiego w Lublinie oraz Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka im. Komisji Edukacji Narodowej w Lublinie. Wraz z naszą Fundacją wydarzenie patronatem objęli Jego Ekscelencja Ksiądz Arcybiskup Stanisław Budzik, Metropolita Lubelski, Prowincjał Polskiej Prowincji Zakonu Pijarów, Marszałek Województwa Lubelskiego, Lubelski Kurator Oświaty oraz Prezydenta Miasta Lublin.

- c) Również w maju – 26 - odbyła się **piąta edycja Wojewódzkiego Konkursu Recytatorsko - Plastycznego "Człowiek dla człowieka bratem"** organizowanego przez Szkołę Podstawową nr. 32 z Oddz. Integracyjnymi im. Pamięci Majdanka. W konkursie recytatorskim wzięło udział 34 uczniów z 11 szkół Lublina i Lubelszczyzny, zaś w plastycznym oceniono 64 prace, które napłynęły z 34 szkół z Lublina i województwa. W obydwu rodzajach konkursu były po trzy kategorie wiekowe -klasy I-III, IV-VI i VII-VIII. Konkurs odbył się pod honorowym Patronatem Lubelskiego Kuratora Oświaty oraz patronatów merytorycznych Fundacji Niepodległości i parafii pw. św. Maksymiliana Kolbe w Lublinie.
- d) 19 czerwca miała miejsce gala finałowa XII edycji Ogólnopolskiego Konkursu "Żołnierze Wyklęci – Bohaterowie Niezlomni". Gł. organizator to Fundacja im. Kazimierza Wielkiego. Konkurs odbywał się w trzech kategoriach: literackiej, plastycznej i multimedialnej i w dwóch poziomach wiekowych (szkoły podstawowe i ponadpodstawowe). Uroczyste podsumowanie to dwudniowe wydarzenie. Galę z wręczeniem nagród – ufundowanych m.in. przez FN - poprzedziło tzw. zgrupowanie uczestników – laureatów zawierające m.in. zwiedzanie miejsc pamięci związanych z Bohaterami konkursu w Lublinie (np. Szlak Pamięci Żołnierzy Wyklętych, były obóz hitlerowski i NKWD na Majdanku) oraz regionie (m.in. grób i pomnik sierż. Józefa Franczaka ps. „Laluś” w Piaskach, były centralny obóz pracy/koncentracyjny w Krzesimowie, były bunkier kpt. Zdzisława Brońskiego ps. „Uskok” w Nowogrodzie, były obóz koncentracyjny Smiersz dla 27. WDPK w Kol. Skrobów).
- e) Jak co roku wsparliśmy Międzyszkolny Konkurs „Co nam przekazują Zesłańcy Sybiru?” – w tym roku miała miejsce VII jego edycja. Głównym organizatorem konkursu, którego uroczysta gala miała miejsce 9 lutego jest XXVII Liceum Ogólnokształcące im. Zesłańców Sybiru w Lublinie.
- f) Wsparliśmy konkurs "Aleksander Kamiński i czasy II wojny światowej" organizowany przez Szkołę Podstawową nr. 1 im. Aleksandra Kamińskiego w Tomaszowie mazowieckim. Kolejna jego edycja miała uroczystą galę w dniu 29 marca.
- g) 11 listopada wsparliśmy XXI Uliczne Biegi Niepodległości.1918 metrów dla Niepodległej w Świdniku. Współprace w tej mierze prowadzimy z głównym organizatorem wydarzenia Stowarzyszeniem Wspólnota Świdnicka.

4. Ponadto będąc zaproszonymi wzięliśmy udział w następujących wydarzeniach:
- a) 11 stycznia w Lublinie wzięliśmy udział w wydarzeniach upamiętniających stulecie odbudowy Państwa Polskiego – ze szczególnym uwzględnieniem 104. rocznicy Powstania Wielkopolskiego, 100. rocznicy zatwierdzenia wschodniej granicy II RP. Obchody uświetniły poczty sztandarowe na czele z WP i grupy rekonstrukcyjne z epoki. Fundację Niepodległości reprezentowała delegacja na czele z Prezesem Przemysławem Omieczynskim wraz z małżonką Lucyną.
 - b) 22 stycznia w święto narodowe Ukrainy – **Dzień Jedności i Niepodległości Ukrainy** - tradycyjnie w Lublinie przy pomniku ku czci żołnierzy armii Ukraińskiej Republiki Ludowej na cmentarzu prawosławnym przy ul. Lipowej miały miejsce uroczystości upamiętniające to ważne wydarzenie. Głównym elementem obchodów były prawosławne nabożeństwa żałobne za dusze żołnierzy ukraińskich oraz nabożeństwo dziękczynne za Ukrainę. Udział w wydarzeniu wzięli żołnierze, gł. ukraińscy Polsko - Ukraińsko – Litewskiej Brygady Międzynarodowej im. Wielkiego Hetmana Konstantego Ostrońskiego. Przedstawiciele Fundacji Niepodległości tradycyjnie zapalili białe i czerwone znicze – również na grobach Petlurowców.
 - c) 30 stycznia na cmentarzu w Hrebennem miało miejsce poświęcenie i **odsłonięcie pomnika nagrobego odnalezionego weterana Powstania 1863-1864 Józefa Duszyńskiego**. Dalszy ciąg obchodów miał miejsce w parku miejskim w Lubyczy Królewskiej, który za sprawą rekonstrukcji obozowiska powstańczego zamienił się w las wypełniony powstańcami. Było to możliwe dzięki zaprzyjaźnionemu V Oddziałowi Wojsk Narodowych Województwa Lubelskiego Kajetan Cieszkowskiemu „Ćwieka” tzw. "Ćwieki". *Lokalne uroczystości 160. rocznicy wybuchu Powstania Styczniowego zorganizowali funkcjonariusze PSG w Lubyczy Królewskiej na czele z Komendantem ppłk. SG Jackiem Kozakiem.*
 - d) 20 lutego w 9. już rocznicę Rewolucji Godności oraz 24 lutego w rocznicę tzw. pełnoskalowej agresji na całą Ukrainę przez moskalstwo, która po niej nastąpiła – przekazywaliśmy wyrazy poparcia i solidarności dla bohatersko walczącego z kacapską ordą narodu Ukrainy. **Nigdy dość przypominania, że walcząc o nieodległość swej ojczyzny Ukraińcy walczą również za naszą wolność – zagradzają własną piersią drogę imperialnej teutońskiej nawale do Polski i Europy.**
 - e) 9 marca na lubelskim Skwerze Szewczenki (opodal ronda Metropolity P. Mohyły) tradycyjnie w dniu urodzin jednego z najwybitniejszych pisarzy – nie tylko ukraińskich - miało miejsce wspólne czytanie poezji Tarasa Szewczenki. W tym roku wydarzenie (gł. organizatorem jest Towarzystwo Ukraińskie w Lublinie) można powiedzieć, że miało szczególny charakter – nie tylko z racji na piękną, zimową pogodę - ale i w kontekście bieżącej sytuacji, trwająca już ponad rok moskalskiej agresji na naszego sąsiada Ukrainę.

- f) 14 marca wzięliśmy udział w obchodach rocznicy śmierci - mordu w ubeckiej katowni - legendy podziemia na Lubelszczyźnie mjr. cc. Hieronima Dekutowskiego „Zapory” i jego podkomendnych Niezlomnych Żołnierzy Wyklętych; gł. organizatorem było XXIX LO w L-nie im. cc. mjr. Hieronima Dekutowskiego ps. „Zapora” przy ul. Lipowej (gdzie znajduje się pomnik bohatera).
- g) 24 marca wzięliśmy udział w lubelskich obchodach Narodowego **Dnia Pamięci Polaków ratujących Żydów pod okupacją niemiecką**. Dzień ten został wybrany dla upamiętnienia zbrodniczej egzekucji dokonanej przez niemiecką żandarmerię w Markowej, na Podkarpaciu, na bł. rodzinie Ulmów.
- h) 26 marca w urodziny (byłyby to 97. ziemskie) Zbigniewa Matysiaka ps. Kowboj odbył się **wieczór autorski poświęcony książce "Kowboj. Jak nigdy się nie poddać"**. W szczelnie wypełnionej największej sali Lubelskiego Centrum Konferencyjnego zbrali się wychowankowie, podopieczni, sportowcy, rekonstruktorzy formacji podziemia niepodległościowego i WP, przedstawiciele organizacji patriotycznych i niepodległościowych. Wszyscy podziwialiśmy owoc trzyletniej pracy autora – Rafała Dobrowolskiego. Komendant Rajdu Zapory (członek GH „Zgrupowanie Radosław”, a i żołnierz WOT) w krótkich żołnierskich słowach opowiedział o powstaniu tej cennej – jakże pięknie wyedytowanej i wydanej publikacji. Kilka rozmów ze znajomymi Kowboja m.in. Marcinem Krzysztofikiem (z lubelskiego IPN) wprowadziło najlepiej w klimat książki, której większość można określić jako gawędę Kowboja. Taka narracja jak dobrze wiemy najlepiej oddaje jakim był człowiekiem. W spotkaniu uczestniczyła – współprowadziła - Pani Iwonna Pidek – córka naszego Bohatera. Z FN był Jan Fedirko.
- i) 13 kwietnia uczciliśmy **Dzień Pamięci Ofiar Zbrodni Katyńskiej**. Lubelskie uroczystości poza tradycyjnie Mszą św. w intencji jej ofiar miały miejsce pod Pomnikiem Katyńskim oraz na cmentarzu przy ul. Białej (gdzie znajduje się Symboliczna Mogiła Katyńska).
- j) 13 kwietnia w Belwederze 2023 r. odbyła się uroczysta prezentacja znaczka pocztowego Szefa Kancelarii Prezydenta RP śp. Władysława Stasiaka, który zginął podczas katastrofy smoleńskiej 10 kwietnia 2010 r. W uroczystości wzięła udział wdowa po śp. Władysławie Stasiaku Barbara Stasiak, zaprzyjaźniona ze środowiskiem obecnej Fundacji Niepodległości od czasów studenckich (przełom lat 80/90. XX w, na KUL). Wśród zaproszonych współpracowników, przedstawicieli urzędów, instytucji publicznych, przyjaciół oraz znajomych byli Prezes Fundacji Niepodległości Przemysław Omieczynski wraz z małżonką Lucyną.
- k) 15 kwietnia w Pliszczynie odbył się **4. Rajd Pamięci st. sierż. Walentego Wańkowicza „Strzały”**. Sobotnie wydarzenie miało również charakter rodzinny – w drugiej części przeszło w piknik historyczny połączony z poczęstunkiem. Rozpoczęliśmy oczywiście uroczystą Mszą św. w kościele pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa w Pliszczynie. Następnie przemarsz trasą

rajdu: Pliszczyn - Kolonia Pliszczyn wąwóz - ścieżka ekologiczna nad Bystrzycą - Łysaków – Pliszczyn. Piknik militarno - historyczny miał miejsce tradycyjnie na terenie parku przy klasztorze Księża Sercanów (z ogniskiem, poczęstunkiem, stoiskami grup rekonstrukcyjnych i organizacji proobronnych, strzelnicą, torem przeszkód, konkursami z nagrodami dla dzieci i młodzieży szkolnej).

- l) 3 maja w stolicy w obchodach Święta Narodowego Trzeciego Maja z udziałem Prezydenta RP. A. Dudy oraz spotkaniu z zaproszonymi Gośćmi w Ogrodach Pałacu Prezydenckiego udział wzięli Prezes Zarządu Fundacji Niepodległości Przemysław Omieczynski wraz z Małżonką.
- m) 8 maja obchodziliśmy w L-nie Dzień Zwycięstwa - upamiętnienie zwycięstwa nad hitlerowskimi Niemcami i zakończenia I I wojny światowej w Europie.
- n) 7 czerwca uczciliśmy ofiar pięciu masowych egzekucji więźniów Zamku Lubelskiego dokonanej przez niemieckich okupantów na Rurach Jezuickich Głównym organizatorem uroczystości było Muzeum Martyrologii „Pod Zegarem” – Oddział Muzeum Narodowego w Lublinie przy współudziale Szkoły Podstawowej nr 28 z oddziałami Integracyjnymi im. Synów Pułku Ziemi Lubelskiej oraz Parafia Rzymsko – Katolicka pw. Świętej Rodziny w Lublinie.
- o) 11 czerwca na lubelskim Placu Litewskim Grupa Edukacji Historycznej Fundacji Niepodległości wraz z oryginalnymi pojazdami bojowymi – eksponatami – MPSZ w L-nie po raz kolejny wzięła udział w dorocznym Festynie Edukacyjnym „Pasje Ludzi Pozytywnie Zakręconych”.
- p) 17 czerwca na trasie Szczecyn – Wólka Szczeka (gm. Gościeradów, pow. kraśnicki) odbła się **5. edycja Rajdu Pamięci im. cc. mjr. Leonarda Zub-Zdanowicza ps. Ząb**. Wydarzenie upamiętnia walkę Narodowych Sił Zbrojnych podczas II wojny światowej oraz jest hołdem dla ofiar jednej z największych pacyfikacji ludności wiejskiej podczas okupacji niemieckiej. Trasa wiodła przez tereny historycznych działań oddziałów partyzanckich NSZ na Lubelszczyźnie. W ramach Rajdu odbył się piknik militarno – historyczny z licznymi atrakcjami - niespodziankami.
Wydarzenie objął Patronatem Honorowym Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej Andrzej Duda W Komitecie honorowym znaleźli się m.in. członkowie rodziny bohatera (córka Małgorzata i syn Meliton Zub – Zdanowicz) oraz kombatanci NSZ. (Głównym organizatorem jest Grupa Rekonstrukcji Historycznej im. 1 Pułku Legii Nadwiślańskiej Ziemi Lubelskiej NSZ, z którym współpracujemy).
- q) 22 lipca w Zamościu oraz 23 lipca w Zawalów Kolonia uczestniczyliśmy w uroczystym upamiętnieniu żołnierzy WiN i II Inspektoratu Zamojskiego AK. Głównym ich punktem było **odsłonięcie płyt pamiątkowych poświęconych Żołnierzom Zrzeszenia WiN i II Inspektoratu Zamojskiego AK**. Doniosłe wydarzenie zorganizowały Rodziny Żołnierzy II Inspektoratu Zamojskiego AK, Światowy Związek Żołnierzy AK Okręg Zamość oraz Stowarzyszenie „Głos

Bohatera” wraz z Dariuszem Pilarskim (wnukiem płk. Mariana Pilarskiego „Jara” - dowódcy II Inspektoratu Zamojskiego AK).

- r) 14 sierpnia w przeddzień święta Wojska Polskiego - dniu upamiętniającym przełomową podczas wojny z bolszewikami 1919-1921 Bitwę Warszawską wzięliśmy udział w akcji **Płomień Bratstwa 2023**. Od kilku lat m.in. w L-nie (ale i wielu innych miejscach w Polsce) uczciliśmy poległych wówczas a pochowanych na nekropolii przy ul. Lipowej w Lublinie żołnierzy polskich i ukraińskich uczestników walk tamtych lat. Modlitwę za zmarłych odprawili kapłani Prawosławnej Diecezji Lubelsko-Chełmskiej. Miejscowi Ukraińcy wraz z przedstawicielami kilku polskich organizacji obywatelskich – w tym Fundacji Niepodległości – dzięki inicjatywie Krzysztofa Stanowskiego (od lat związanego z ruchem skautowskim i harcerstwem, dyr. Centrum Współpracy Międzynarodowej UM Lublin) złożyli kwiaty i zapalili znicze pod pomnikiem i na grobach Petlurowców. Następnie – to nasza lubelska specyfika - uczyniliśmy to samo na mogiłach żołnierzy polskich, Legionistów Marszałka Piłsudskiego.
- s) 24 sierpnia wzięliśmy udział w lubelskich uroczystościach Dnia Niepodległości Ukrainy. Zorganizowane one zostały pod Pomnikiem i przy grobach „Petlurowców” na nekropolii przy Lipowej. Niejako honorowe miejsce podczas nich przeznaczono żołnierzom ukraińskim z PL-LIT-UKR Brygady Wielonarodowej w Lublinie.
- t) 26-27 sierpnia liczna reprezentacja Fundacji Niepodległości -Grupa Edukacji Historycznej wzięła po raz kolejny udział w Air Show na lotnisku Warszawa-Radom.
Więcej o tym wydarzeniu w niniejszym sprawozdaniu poniżej w 8 pkt. niniejszego sprawozdania „GEH i Muzea”.
- u) 31 sierpnia w Dniu Solidarności i Wolności - w rocznicę powstania NSZZ SOLIDARNOŚĆ, porozumień z 1980 r. – uczestniczyliśmy w lubelskich obchodach pod pomnikiem przy ul. Męczenników Majdanka, tablica pamiątkowa bł. Ks. J. Popiełuszki (przy ul. Królewskiej).
- v) 1 września w rocznicę agresji niemieckiej na Polskę wzięliśmy udział w upamiętnieniu rocznicowym tego wydarzenia oraz w obchodach Dnia Weterana Walk o Niepodległość Rzeczypospolitej Polskiej (zorganizowanych na Pl. Litewskim w L-nie).
- w) 2 września w Lublinie wzięliśmy udział w uroczystych obchodach 5. rocznicy powstania 18. Dywizji Zmechanizowanej im. gen. broni Tadeusza Buka.
Od 8 lipca 2019 roku Fundację Niepodległości łączy z 18 Żelazną Dywizją Zmechanizowaną porozumienie o współpracy na rzecz promowania obronności państwa i wychowanie patriotycznego. Historyczne pojazdy wojskowe Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie z naszej kolekcji biorą udział w oprawie różnych uroczystości jednostek 18 DZ, a z kolei nowoczesny sprzęt wojskowy Żelaznej Dywizji i jej

żołnierze uświetniają np. nasze coroczne Święto Strzelca Konnego w Hrubieszowie, przypominając o kontynuacji kawaleryjskich tradycji w SZRP.

- x) 15 września pod Pomnikiem Obrońców Lublina 1939 obchodziliśmy kolejną - 84. - rocznicę walk w obronie Lublina, stoczonych z niemieckim najeźdźcą, 16-17 wrześniu 1939 r. Uroczystości obejmował również Mszą św. za poległych i zmarłych żołnierzy broniących wówczas nasze miasto.
- y) 17 września w rocznicę agresji moskalskiej na Polskę obchodziliśmy IV rozbiór Polski oraz Dzień Sybiraka. Główne uroczystości miały miejsce na Pl. Litewskim.
- z) 25 września w miejscowości Mielniki na Polesiu Wołyńskim po raz kolejny miała miejsce akcja „Droga do pokoju”. To uczczenie pamięci polskich żołnierzy Korpusu Ochrony Pogranicza, którzy w wyniku stoczonej w dniach 28–30 września 1939 bitwy pod Szackiem zostali najpierw wzięci do niewoli, a następnie zamordowani przez Sowieców. Wydarzenie rozpoczęło się ekumeniczną modlitwą przy grobach zmarłych żołnierzy, przy których uczestnicy uroczystości złożyli kwiaty i zapalili znicze. Następnie odbył się bieg na symbolicznym dystansie 1939 metrów oraz wspólne sadzenie drzew.
- aa) 27 października w warszawskim Teatrze Palladium br. miał miejsce koncert KU PAMIECI Ireny Sendlerowej. Upamiętniono w ten sposób jedną z najbardziej znanych polskich kobiet XX wieku, nazywaną polskim Oskarem Schindlerem, a także Matką Dzieci Holocaustu, Sprawiedliwą wśród Narodów Świata. Podczas uroczystego koncertu wystąpili m.in. Darek „Maleo” Malejonek wraz z zespołem, Katarzyna Malejonek, Barbara Pospieszalska. Fundację Niepodległości reprezentował Prezes Przemysław Omieczynski wraz z małżonką Lucyną.
- bb) 11 listopada w 105. Rocznicę Odzyskania Niepodległości uczciliśmy święto narodowe uczestnicząc aktywnie w jego obchodach – sprawie w Lublinie. Prezes Zarządu Przemysława Omieczynskiego jest członkiem Komitetu Honorowego – przy Wojewodzie Lubelskim - Obchodów Narodowego Święta Niepodległości 11 Listopada.
- cc) Na początku grudnia w stolicy Uzbekistanu Taszkencie miało miejsce wspomnienie 160. rocznicy wybuchu Powstania Styczniowego. Wydarzenie zorganizowała niestrudzona propagatorka Polskości P. Agnieszka Mikulec przy Stowarzyszeniu Świetlica Polska w Taszkencie. Fundacja Niepodległości przekazała naszą publikację rocznicową (z tego roku) „POCZET BOHATERÓW POWSTANIA STYCZNIOWEGO NA LUBELSZCZYŹNIE. W 160. rocznicę wybuchu Powstania Styczniowego.” Wydawnictwu towarzyszyły także plakaty z biogramami postaci - bohaterów tego powstania (powiązanymi z Lubelszczyzną, ale walczącymi w przeciągu całego antymoskalskiego zrywu narodu polskiego).
- dd) 13 grudnia w rocznicę wprowadzenia stanu wojennego podczas lubelskich obchodów tego wydarzenia oddaliśmy hołd tym wszystkim, którzy

w różnorodny sposób stawili wówczas opór komunistycznej opresji - zamachowi stanu, wojnie wypowiedzianej narodowi. Wszystkim tym, którzy ponieśli ofiary w walce o wolną i niepodległą Polskę w okresie wojny jaruzelsko - Polskiej, zwłaszcza jego ówczesnej masowej reprezentacji narodu NSZZ SOLIDARNOŚĆ.

5. Przypadł nam smutny obowiązek ostatniego pożegnania wielu zasłużonych żołnierzy Polskiego Państwa Podziemnego oraz wybitnych postaci życia publicznego, a także naszych bliskich:

- a) 6 stycznia miały miejsce **uroczystości pogrzebowe śp. por. Szczepana Kusyka**. Pożegnanie ostatniego żołnierza Września 1939 na Lubelszczyźnie rozpoczęła Msza św. w kościele pw. Podwyższenia Krzyża Świętego w miejscowości Rudno k/Michowa w powiecie Lubartowskim. Pochówek odbył się w asyście honorowej WP wystawionej przez Garnizon w Dęblinie.

Pan Porucznik zmarł 3 stycznia br. Był najstarszym i ostatnim na Lubelszczyźnie weteranem Wojny Obronnej w 1939 roku. Pod koniec ubiegłego roku obchodził swoje 105 urodziny.

- b) 20 stycznia cmentarzu komunalnym przy ul. Cmentarnej na Majdanku odbyły się uroczystości pogrzebowe **kpt. Longina Rozwadowskiego ps. Wilk**. Odprawienie na wieczny spoczynek Bohatera poprzedziła Msza św. odprawiona w kaplicy na Majdanku. Kpt. w stanie spoczynku Longinowi Rozwadowskiemu odznaczony był m.in. medalem Za Zasługi Dla Światowego Związku Żołnierzy Armii Krajowej.

- c) 31 maja w Radzynie Podlaskim miały miejsce uroczystości pogrzebowe **kpt. Władysława Szwendera - Weterana spod Monte Cassino**.

Był on ostatnim z mieszkających w kanadyjskiej prowincji Alberta żołnierzem 2 Korpusu Polskiego. Towarzyszył im ceremoniałem wojskowy.

Mszę św. sprawowano w kościele parafialnym pw. Świętego Mikołaja następnie kondukt żałobny przeszedł z urną z prochami Zmarłego na Cmentarz Parafialny w Międzyrzeczu Podlaskim przy ul. Brzeskiej, gdzie nastąpiło złożenie do rodzinnego grobu.

W listopadzie 2022 roku, syn Weterana – mieszkający w Kanadzie – Jerzy Szwender, przekazał do Muzeum Polskich Sił Zbrojnych, prowadzonego przez Fundację Niepodległości w Lublinie, odznaczenia, wojenne fotografie i osobiste pamiątki śp. Kpt. Władysława Szwendera. Rekonstruktorzy z Grupy Edukacji Historycznej licznie wzięli udział w ostatniej ziemskiej drodze zmarłego.

- d) Obchodziliśmy kolejne rocznice odejścia do wieczności naszych przyjaciół: Anatola Sulika „Dobrego Ducha Polesia” (9. - 11 kwietnia); ks. Andrzeja Kwiczala 1. - 4 lipca); Jurka Drąga (1. - 3 sierpnia); Adama Brońskiego (2 - 6 sierpnia, - syna legendarnego kpt. Zdzisława Brońskiego ps. „Uskok”, z-ca dowódcy mjr. cc. H. Dekutowskiego „Zapory”), por. Rafała Gan - Ganowicza (21. - 20 listopada).

6. Współpraca z Wojskiem Polskim:

Wymieniona została - po części - w powyższych punktach.

Natomiast na stałe utrzymywaliśmy bieżącą współpracę starając się ją rozwijać zwłaszcza z:

- 2 Lubelską Brygadą Obrony Terytorialnej
- 19 Brygadą Zmechanizowaną im. gen. Franciszka Kleeberga (wchodząca w skład 18. Dywizji Zmechanizowanej im. gen. broni Tadeusza Buka).
- LITPOLUKRBrig. Polsko-Litewsko-Ukraińską Wielonarodową Brygadą.
- 19 Nadbużańską Brygadą Obrony Terytorialnej (19 NBOT) – nowo powstałym (na terenie Lubelszczyzny) związkami taktycznym Wojsk Obrony Terytorialnej Wojska Polskiego.

- a) Uczestniczyliśmy podczas uroczystości złożenia przysięgi wojskowej przez żołnierzy WOT – 2 LBOT
- 28 stycznia w Lublinie (z udziałem Ministra Obrony Narodowej)
 - 27 maja w Lublinie (połączona z tzw. świętem tej jednostki)

Często przy tej okazji rekonstruktorzy z GEH tworzyli komponent oprawy historycznej tych podniosłych zwłaszcza dla rodzin nowych żołnierzy, jak i społeczności lokalnych uroczystości.

- b) 27 września uczestniczyliśmy – aktywnie - w święcie WOT. Połączone było ono z Zawodami Strzeleckimi Kobiet o Puchar Dowódcy 2. Lubelskiej Brygady OT. W zawodach uczestniczyły zawodniczki ze wszystkich batalionów Brygady.

Współpraca ze służbami mundurowymi dotyczy również Straży Granicznej (formalnie podporządkowana MSWiA) – zwłaszcza Nadbużańskiego Oddziału Straży Granicznej. *Należy pamiętać, że w kontekście wojny na Ukrainie, a zwłaszcza ataku na naszą granicę od strony Białorusi SG jest na pierwszej linii działań zabezpieczających bezpieczeństwo na wschodnich rubieżach. Intensyfikacja naszej współpracy z SG - datuje się od 2014 roku przy okazji projektu „Rok Żołnierzy Tułaczy”. Od tej pory zwłaszcza w kwestii dbania o polskie miejsca pamięci, w szczególności na tzw. kresach wschodnich II RP współdziałamy w wieloma PSG NOSG.*

7. Działalność wydawnicza:

- a) Ukazał się kolejny – 11 już tom – rocznika interdyscyplinarnego „Prawo i Polityka”. Nowy numer pisma naukowego wydawanego od początku z mottem *Doctrina multiplex, veritas una* (wiele nauk, jedna prawda) zawiera artykuły, wywiady, recenzje i wspomnienia przygotowane przez autorów z różnych ośrodków naukowych w Polsce
- b) Dzięki pozyskaniu wsparcia finansowego ze środków Fundacji PZU wydaliśmy publikację pt. - **„POCZET BOHATERÓW POWSTANIA STYCZNIOWEGO NA LUBELSZCZYŻNIE w 160. rocznicę wybuchu Powstania Styczniowego”**.

Wydawnictwo w przystępny sposób choć po części przedstawia wkład naszego regionu - jednego z aktywniejszych obszarów walk powstańczych – w

największy zryw niepodległościowy podczas zaborów. Publikacja zawiera m.in. graficzne biogramy ośmiu spośród wielu bohaterskich Powstańców związanych z Lubelszczyzną.

Po części losy powstańcze przedstawiamy w oparciu o V Oddział Wojsk Narodowych Województwa Lubelskiego Kajetan Cieszkowski „Ćwieka” z podlubelskiego Starościna.

Grupy Rekonstrukcji Nasutowski Oddział Ćwieków (afiliowanej przy Towarzystwie Patriotycznym im. gen. Karola Ziemskiego w Nasutowie) oraz Stowarzyszenie Historyczne im. Piątego Oddziału Wojsk Narodowych Województwa Lubelskiego zwanego "Ćwiekami" użyczyły nam do niego zdjęć z licznych rekonstrukcji historycznych.

Wydawnictwo było bezpłatne i dystrybuowane głównie wśród młodzieży w wieku 12-18 lat z woj. lubelskiego. Wspomogły nas w tym m.in.: instytucji kultury (jak biblioteki publiczne) oraz szkolne; przekazywaliśmy je jako nagrody laureatom konkursów historycznych; poprzez organizacje obywatelskie zajmujące się edukacją historyczną oraz kultywowaniem i upowszechnianiem tradycji walk o niepodległość i suwerenność RP; podczas wydarzeń historycznych organizowanych lub współorganizowanych przez FN, (szczególnie w ramach obchodów 160. rocznicy wybuchu Powstania).

Dotarliśmy z nią do terenów wiejskich Lubelszczyzny gł. z tzw. pasów nadbużańskiego (dzięki wsparciu niezastąpionych oficerów SG z wielu PSG Nadbużańskiego oddziału SG) oraz nadwiślańskiego – jednych z uboższych terenów naszego województwa.

Z racji na ograniczony nakład zainteresowani – indywidualne osoby - mogły otrzymać publikacje (do wyczerpania nakładu) w biurze Fundacji Niepodległości. Dzięki tak szeroko zakrojonej dystrybucji przyczyniliśmy się do podniesienia wiedzy o historii i bohaterach Powstania Styczniowego na Lubelszczyźnie, przyczyniając się do rozwoju świadomości narodowej i podtrzymania tradycji.

Patronat medialny nad publikacją objęły Kurier Lubelski oraz Radio Wnet.

- c) Projektowi tzw. żywych lekcji historii „*Historyczne Lekcje Patriotyczne <<Spotkania z Misiem Wojtkiem>>*” jako drugi istotny jego element towarzyszyła publikacja o tej samej nazwie. Ten *Zestaw historyczny dla uczniów szkół podstawowych* był wydany w 2 wariantach (podobnie jak z takim podziałem prowadzone były zajęcia tj. dla klas I-III - nauczanie początkowe - i IV-VIII).

Wydawnictwo zawiera m.in. graficzne biogramy bohaterów tamtych czasów - żołnierzy Polskiej Armii na Wschodzie, ale i elementy edukacji poprzez rozrywkę dla młodego pokolenia. **Publikacja trafiła do ponad 100 szkół podstawowych Lubelszczyzny**, aby choć w ten sposób umożliwić zapoznanie się z omawianym dziedzictwem historycznym uczniom, którzy nie mogli wziąć udziału bezpośrednio w naszych lekcjach.

Publikacja podniosła w atrakcyjny i przystępny dla młodego pokolenia sposób wiedzę o historii i bohaterach Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie - tzw.

Żołnierzach Tułaczach przyczyniając się do rozwoju świadomości narodowej i podtrzymania tradycji patriotycznych.

Jej wydanie przeprowadzeni było możliwe dzięki pozyskaniu dofinansowaniu z Ministerstwa Edukacji i Nauki w ramach Programu Wsparcia Edukacji.

- d) W ramach realizacji projektu „Badania i upowszechnienie nowatorskich dokonań gospodarczych i społecznych Spółki Gazolina w II RP” wydane zostały wspólnie przez Fundację Niepodległości i Towarzystwo Naukowe KUL dwie publikacji:

- „Wspólna praca, wspólny plan – raport w dwudziestopięciolecie S.A. Gazolina 1912-1937” (reprint raportu spółki z roku 1937)

- „Wspólna praca, wspólny plan – życie i dzieło mądrego człowieka” – wydanie IV biografii współtwórcy spółki Gazolina S.A., Mariana Wieleżyńskiego, autorstwa jego syna: Lecha Wieleżyńskiego (napisanej i wydanej w Londynie w roku 1985).

Pojawiły się one jako elementy podczas konferencji naukowej „Wspólna praca, wspólny plan – sukces spółki paliwowej Gazolina w II RP” na KUL (vide pkt. 1 g niniejszego sprawozdania – powyżej, na s. 5).

Dofinansowanie publikacji przez Ministra Nauki i Edukacji w ramach programu Nauka dla Społeczeństwa.

8. Grupa Edukacji Historycznej (GEH) i Muzea Fundacji Niepodległości

Rekonstruktorzy GEH wielokrotnie wykonywali oprawę wielu świąt państwowych i uroczystości wraz z oryginalnym sprzętem bojowym – eksponatami Muzeum Polskich Sił Zbrojnych w Lublinie m.in. ww 3 Maja, 15 sierpnia czy 11 listopada.

- a) *Do zakresu działania Muzeum należy gromadzenie, przechowywanie, konserwowanie, udostępnianie i upowszechnianie zbiorów, dotyczących historii Polskich Sił Zbrojnych. Muzeum gromadzi w szczególności: pojazdy wojskowe, umundurowanie, wyposażenie wojskowe, broń (zgodnie z obowiązującymi przepisami pozbawioną w sposób trwały cech użytkowych), odznaczenia i odznaki wojskowe, dokumenty i fotografie. Prezentuje ono wyjątkową kolekcję historycznych pojazdów w barwach jednostek 2. Korpusu Polskiego (walczącego we Włoszech pod dowództwem gen. Władysława Andersa – między innymi pod Monte Cassino) oraz w barwach jednostek 1. Dywizji Pancerniej (walczącej w północnej Europie, pod dowództwem gen. Stanisława Maczka). Jest aktywnie obsługiwane przez rekonstruktorską Grupę Edukacji Historycznej Fundacji Niepodległości. Fundacja Niepodległości pragnie w ten sposób przypomnieć wysiłek wojenny i ofiarę polskich żołnierzy, walczących na wszystkich frontach II wojny światowej o wolność Ojczyzny.*

Muzeum Polskich Sił Zbrojnych w Lublinie było odwiedzane przez zorganizowane grupy – głównie uczniowskie i przedszkolne jak również przez indywidualne osoby zainteresowane dziejami oręża polskiego.

<https://www.fundacja-niepodleglosci.pl/9-dzialalno/aktualnoci/2717-muzeum-polskich-sil-zbrojnych-w-lublinie-zaprasza>

Dla przykładu 14 czerwca gościliśmy w Muzeum Polskich Sił Zbrojnych grupę uczniów z klasy V Szkoły Podstawowej w Zagłobie (z Zespołu Szkół Publicznych). Młodzież przyjął Dyrektor Muzeum P. Robert Michalak wraz z rekonstruktorami Grupy Edukacji Historycznej Fundacji Niepodległości.

Uczniowie nie tylko zwiedzili Muzeum zapoznając się z oryginalnymi eksponatami, ale przede wszystkim wzięli udział w tzw. żywej lekcji historii. Wszystkie eksponaty cieszyły się ogromnym zainteresowaniem, zwłaszcza, że można było z nich korzystać. Zaś najlepsze zdjęcia pamiątkowe uczniów to chyba te z uzbrojeniem (i w hełmach).

Opowieści specjalistów, rekonstruktorów z Fundacji Niepodległości przybliżyły – stosownie do wieku - uczestnikom losy żołnierzy Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie podczas II wojny Światowej. Dotyczy to zwłaszcza 2. Korpusu Polskiego gen. Władysława Andersa oraz 1 Dywizji Pancerniej gen. Stanisława Maczka.

- b) 18 maja to jedna z najważniejszych dat w kalendarzu GEH; jak wyżej opisano rekonstruktorzy FN z okazji 79. rocznicy zwycięstwa 2 Korpusu Polskiego w bitwie o Monte Cassino zorganizowali uroczystość złożone m.in. z Apelu Pamięci oraz składania kwiatów i zniczy przez liczne delegacje władz, organizacji kombatanckich oraz wielu rodzajów służb mundurowych przed pomnikiem "Bohaterom Monte Cassino" w Lublinie. (jest to pomniejszona replika oryginalnego pomnika z Italii, zaś ta stanęła w naszym mieście staraniem m.in. FN).
- c) 9–11 czerwca 2023 na Pustyni Błędowskiej wzięliśmy udział w rekonstrukcji **„Szlaki Nadziei. Odyseja Wolności. Tobruk 1941”**. Odtwarzano tam formacje polskie, angielskie, australijskie, francuskie, niemieckie i włoskie, walczące w Afryce Północnej oraz na śródziemnomorskim teatrze działań wojennych w latach 1940–1943. Zaprezentowano m.in. mundury i wyposażenie wojsk walczących pod Tobrukiem, pojazdy pancerne i terenowe. Wśród nich znalazł się również **Daimler „Dingo”** – opancerzony wóz zwiadowczy z Muzeum Polskich Sił Zbrojnych Fundacji Niepodległości w Lublinie. Towarzyszyli mu nasi rekonstruktorzy z GEH.
- d) 13 sierpnia członkowie GEH wzięli udział w **Pikniku Rodzinnym w Woli Przybysławskiej**. Tym razem rekonstruktorzy Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie wystąpili w formie spiesznej. Niemniej i tak Miś Wojtek – co widać również na zdjęciach poniżej (w rozwinięciu tej informacji) – był jedną z głównych atrakcji. Jak zapowiadała Gmina Garbów na której terenie festyn miał miejsce oraz miejscowe Koło Gospodyń Wiejskich na boisku przy remizie OSP mieszkańcy gminy mogli zapoznać się na żywo z przygodami „Misia Wojtka” dzielnego żołnierza. Nasz dzielny miś nie tylko najmłodszym w zabawowej formie przekazał treści związane z chwalebnyimi dziejami polskiego oręża, które zaprezentowane zostały na stoisku Fundacji Niepodległości. Rekonstruktorzy Grupy Edukacji Historycznej zaprezentowali również część eksponatów Muzeum Polskich Sił Zbrojnych w Lublinie, w tym

- uzbrojenie strzeleckie żołnierzy II Korpusu Polskiego gen. Andersa. Jak zwykle nasi rekonstruktorzy bawili, ale i w przystępny sposób uczyli, a przed wszystkim przyczynili się do podtrzymania tradycji historycznej w społeczności lokalnej.
- e) 26-27 sierpnia liczna reprezentacja Fundacji Niepodległości wzięła po raz kolejny udział w **Międzynarodowych Pokazach Lotniczych Air Show 2023** na lotnisku Warszawa-Radom. Są to największe pokazy lotnicze w Polsce, a w tym roku odbywały się pod hasłem „Niezwyciężeni w przestworzach”. GEH w tym roku zaprezentowała licznie przybyłej publiczności 3 pojazdy – eksponaty Muzeum Polskich Sił Zbrojnych w Lublinie. Były to: Halftrack M16, Daimler Dingo i tzw. Jeep. M16 MGMC „Half-Track” – półgąsienicowy transporter opancerzony z przeciwlotniczą baterią 4 najcięższych karabinów maszynowych kal. 12,7mm; (z 1 Dywizji Pancerniej gen. Maczka). Daimler „Dingo” – opancerzony wóz zwiadowczy (z Dowództwa 2 Korpusu Polskiego gen. Andersa oznaczony na pancerzu napisem „NADZIEJA”). Samochód Willys Ford GPW to tzw. „Jeep” (w barwach 15 kompani warsztatowo-reмонтowej 5 Kresowej Dywizji Piechoty).
- f) 17 września w Międzyrzeczu Podlaskim, w 84. rocznicę sowieckiej agresji na Polskę nowo wybudowana ulica otrzymała nazwę imienia Kapitana Władysława Szwendera – pochodzącego z tego miasta żołnierza Armii Andersa, działacza kombatanckiego i polonijnego.
- W uroczystości wzięli udział krewni kapitana, mieszkańcy, przedstawiciele służb mundurowych, przyjaciele z Grupa Edukacji Historycznej Fundacji Niepodległości oraz władze samorządowe.
- Po przemarszu i złożeniu kwiatów na grobie bohatera spod Monte Casino została odsłonięta tabliczka z nazwą ulicy.
- W obu miejscach obok żołnierzy WP wartę honorową zaciągnęli rekonstruktorzy Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie z GEH w oryginalnym umundurowaniu z II Korpusu Polskiego gen. Andersa.
- g) Członek Grupy Edukacji Historycznej FN Zbigniew Wyrzykowski (OSP Struża) zajął 1 miejsce w kategorii K1 Rules / Senior [m] / - 75kg podczas Pucharu Polski Wojska Polskiego i Służb Mundurowych w Kickboxingu
- Zawody zorganizowane przez Polski Związek Kickboxingu odbyły się w dniach 24 - 26.03.2023 r. w Opatowie.
- Wśród wcześniejszych osiągnięć Zbigniewa należy wymienić m.in.
- Mistrzostwo Polski sztuk walki służb mundurowych jesieni ubr. oraz brązowy medal na Mistrzostwach Świata Muay Thai i drugie miejsce na Mistrzostwach Świata w K-1.
- h) *Jak wspomniano już powyżej w niniejszym sprawozdaniu rekonstruktorzy z Grupy Edukacji Historycznej przeprowadzali tzw. lekcje z Misiem Wojtkiem – żywe lekcje historii dla dzieci i młodzieży odwiedzających Muzeum Polskich Sił Zbrojnych w Lublinie. Wiedza historyczna w tej formie przekazywana była dla najmłodszych m.in. w ramach projektu „**Historyczne Lekcje Patriotyczne <<Spotkania z Misiem Wojtkiem>>**”. Dzieje*

żołnierzy polskich z II Korpusu gen. Andersa opowiedziane na kanwie losów kaprala misia Wojtka wzbudzały wielkie zainteresowanie, zaś przytulankom z „żywym” misiem nie było końca.

- i) Dokonaliśmy remontu jednego z cenniejszych eksponatów Muzeum Polskich Sił Zbrojnych motocykla Royal Enfield WD/CO 350 z 1936 r. – wersja wojskowa. Naprawa w ponad 80 letnim motocyklu objęła przede wszystkim sprzęgło (m.in. uszkodzony koszyk sprzęgłowy i zniszczona tarcza sprzęgła). Z racji na leciwość eksponatu i związany z tym brak części zamiennych (oryginalnych - potrzeba dorabiania u rzemieślników) remont był nie tylko kosztochłonny, ale wymagał dużo wysiłku i zajął sporo czasu.

Było to możliwe dzięki grantowi Narodowego Instytutu Wolności - Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego w ramach Rządowego Programu Rozwoju Organizacji Obywatelskich na lata 2018-2030 PROO, Priorytet 5 Wsparcie Doraźne - Edycja 2023”.

Ponadto FN prowadzi Muzeum Motoryzacji w Lublinie oraz Galerię SKROMNA (obrazy, polskie malarstwo).

9. Członkowie i współpracownicy Fundacji Niepodległości byli doceniani w różnych formach:

- a) 9 stycznia **Przemysław Omieczynski Prezes Fundacji Niepodległości** „W uznaniu za szczególne zasługi dla Ojczyzny i Miasta Lublin wniesione wieloletnią działalnością patriotyczną oraz dbałość o pamięć historyczną z podziękowaniem za podejmowanie licznych inicjatyw służących kształtowaniu tożsamości narodowej wśród Lublinian i godną naśladowania postawę życiową **otrzymał Medal Zasłużony dla Miasta Lublina**”.

Odnaczenie wręczył Prezydent Miasta Lublin dr Krzysztof Żuk wraz z Przewodniczącym Rady Miasta Lublin Jarosławem Pakułą. Uroczystość miała miejsce w Trybunale Koronnym podczas dorocznego spotkania opłatkowego lubelskich organizacji obywatelskich - kombatanckich, patriotycznych, kresowych.

- b) 21 października w Piaskach podczas 8. Marszu Szlakiem „LALUSIA” za wieloletnią pomoc w organizacji tego przedsięwzięcia wyróżnienie otrzymał reprezentujący Fundację Niepodległości. Odebrane z rąk Komendanta Rajdu wyróżnienie – odznaczenie jest tym cenniejsze, że jego przyznanie odbywa się w uzgodnieniu z Markiem Franczakiem (synem upamiętnianego Bohatera oraz jego rodziną).

10. Media szeroko informowały o działaniach Fundacji Niepodległości – zarówno regionalne, jak i ogólnopolskie. Dotyczy to zwłaszcza Telewizji Publicznej np. Święto Strzelca Konnego w Hrubieszowie, jak i wielu wydarzeń objętych patronatem Fundacji. Zwłaszcza efektownie wypadały – w relacjach gł. TVP Lublin – defilady historycznych pojazdów bojowych z Muzeum Polskich Sił

Zbrojnych w Lublinie wraz z rekonstruktorami Grupy Edukacji Historycznej w umundurowaniu z epoki.

Na szczególną uwagę w tym kontekście zasługuje audycję „**Raport z Kijowa**” **Radio Wnet. 10 sierpnia Fundacja Niepodległości gościła ją w progach naszego muzeum – nadawana była ze Skromnej 5.** Tematyka dotyczyła oczywiście wojny na Ukrainie, aktualnej sytuacji na froncie, ale i tragedii humanitarnej jaką spowodowali i nadal eskalują moskale. Audycję prowadzili redaktorzy Paweł Boboowicz oraz Dmytro Antoniuk. Sala ekspozycyjna Muzeum Polskich Sił Zbrojnych w Lublinie stanowiła dobry przyczynek do kilku zdań nt. współpracy polsko – ukraińskiej zwłaszcza w kontekście agresji moskwicinów.

19 listopada **Studio Wschodnie Radio Lublin** wyemitowało audycje nt. naszego projektu „Historyczne Lekcje Patriotyczne. Spotkania z Misiem Wojtkiem”: <https://radio.lublin.pl/2023/11/19-11-2023-studio-wschodnie-o-fundacji-niepodleglosci/>

Również **patron medialny projektu Kurier Lubelski** tydzień wcześniej (w magazynie weekendowym 12 listopada 2023) piórem red. Tomasza Nieśpiała informuje o „*Lekcjach, które pokazują, że patriotyzmem można żyć na co dzień*”: <https://kurierlubelski.pl/lekcje-ktore-pokazuja-ze-patriotyzmem-mozna-zyc-na-co-dzien/ar/c1-18057595>

11. Inne działania:

28 października w Muzeum Powstania Warszawskiego podczas uroczystej gali XI edycji Nagrody im. Jana Rodowicza „Anody”. zgłoszona przez Fundację Niepodległości kandydatura Damiana Dudy znalazła uznanie w oczach Kapituły.

Popularny DaDu został laureatem w kategorii „Wyjątkowy czyn”.

Damian bezsprzecznie posiada cechy Jana Rodowicza „Anoda”, m.in. odpowiedzialność, w tym za ludzi, zdolność natychmiastowej i bardzo profesjonalnej reakcji na zagrożenie; słowem jeśli trzeba pomóc natychmiast działa.

15 listopada w Pałacu Prezydenckim miała miejsce **VIII gala finałowa Nagrody Prezydenta RP „Dla Dobra Wspólnego”**. To wyróżnienie dla osób organizacji i przedsięwzięć, które tworzą postawy obywatelskie, wspierają budowę społeczeństwa obywatelskiego oraz zachęcają do działania na rzecz dobra wspólnego.

Sama gala to ważna uroczystość dla organizacji obywatelskich i działaczy społecznych, wolontariuszy. Nagrody wręczył Prezydent Andrzej Duda w towarzystwie Pierwszej Damy Agaty Kornhauser–Dudy. W uroczystości obok nominowanych i oczywiście nagrodzonych udział wzięli **członkowie Kapituły Nagrody z Przemysławem Omieczynskim** Prezesem Fundacji Niepodległości.

Ponadto Fundacja realizowała projekty:

- Partner przy projekcie Firmy O.K. Centrum Języków Obcych Sp. z o.o. „Nowy start”
- ENERGIA Z NATURY – kampania edukacyjna nt. OZE i efektywności energetycznej (Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Rzeszowie)
- ENERGIA Z NATURY – kampania edukacyjna nt. produkcji energii elektrycznej i ciepłej pochodzącej ze źródeł odnawialnych (Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie)
- Plenery w kontakcie z przyrodą (UMWL)
- ENERGIA Z NATURY – kampania edukacyjna nt. OZE i efektywności energetycznej (Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu)
- Integrator - nowa szansa dla uchodźców z Ukrainy (NOWEFIO)
- Modernizacja działalności Fundacji Niepodległości (KPO)

Wszystkie w/w działania mieściły się w realizacji celów statutowych, a w szczególności: ochrony i popularyzacji historycznego i kulturalnego dziedzictwa narodowego prowadzenia i wspierania działalności badawczej i edukacyjnej dotyczącej historii Polski, podtrzymania tradycji narodowej, niepodległościowej i solidarnościowej, pielęgnowania polskości oraz rozwoju świadomości narodowej, obywatelskiej i kulturalnej w Polsce oraz na ziemiach wchodzących w przeszłości w skład Rzeczypospolitej, zabezpieczania i ewidencjonowania miejsc, pamiątek i zbiorów związanych z dziedzictwem historycznym i kulturalnym Polski.

Lublin 19.12.2024 r.